Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Lausunto 16.9.2025

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

MTK lausunto ilmastovuosikertomuksesta 2025

MTK kiittää mahdollisuudesta lausua ilmastovuosikertomuksesta 2025.

Ilmastovuosikertomus 2025 kuvaa ilmastolainsäädäntöä sekä EU:n tasolla, että kansallisella tasolla seikkaperäisesti. Ilmastovuosikertomuksessa käydään läpi poliittisella tasolla asetettujen tavoitteiden toteumaa sektoreittain ja kuvataan millaisin politiikkatoimenpitein asetettuja tavoitteita on pyritty saavuttamaan. Samoin ilmastovuosikertomus kuvaa kasvihuonekaasuinventaariota, jonka avulla toteumaa seurataan. Ilmastolain mukaan ilmastovuosikertomuksessa tulee arvioida ilmastopolitiikan suunnitelmissa esitettyjen nykyisten ja suunniteltujen toimien riittävyyttä ja lisätoimien tarvetta tavoitteiden saavuttamiseksi. Ilmastovuosikertomuksen tehtävänä ei ole lisätoimien esittäminen.

MTK:n näkemyksen mukaan ilmastovuosikertomus 2025 osoittaa, että EU-tasolla asetettuja LULUCF velvoitteita ei tulla saavuttamaan ensimmäisellä vertailukaudella, joka päättyy 2025. Suurella todennäköisyydellä myöskään toisella vertailukaudella, joka päättyy 2030, ei EU:n LULUCF tavoitteita tulla Suomessa saavuttamaan. Myöskään kansallisen ilmastolain hiilineutraaliustavoite vuodelle 2035 ei vaikuta todennäköiseltä saavuttaa toteutuneen kehityksen perusteella, vaikka kansallinen ilmastolaki ei suoraa tavoitetta LULUCF sektorille asetakaan.

LULUCF sektorin toimintaympäristö on peruuttamattomasti ja olennaisin osin muuttunut edellä mainittujen politiikkatavoitteiden asettamisen jälkeen. Keskeisimpiä muuttuneita tekijöitä on ilmastovuosikertomuksessa lueteltu. Pelkästään kasvihuonekaasuinventaarioon tehdyt muutokset ja Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset ovat niin suuria muutoksia, että ne tekevät entisten tavoitteiden saavuttamisen käytännössä mahdottomaksi. Nopeita liikkeitä parempaan ei ole odotettavissa. Esimerkiksi turvemaiden päästöt tulevat ilmastonmuutoksen jatkuessa edelleen väistämättä kasvamaan turpeen hajoamisen kiihtymisen seurauksena.

Jälkeenpäin tarkastellen voidaan sanoa, että poliittisten tavoitteiden asetannassa on nojauduttu liikaa epävarmoihin LULUCF-sektorin silloisiin nieluihin ja tehty niiden osalta vahvoja pysyvyysolettamuksia, jotka sittemmin eivät ole toteutuneet.

Ilmastopolitiikassa ei ole onnistuttu luomaan maanviljelijöille ja metsänomistajille myönteisiä, tehokkaita ja vaikuttavia kannusteita eli ansaintamahdollisuuksia maankäyttösektorin nielujen vahvistamisesta. Käytännön toimenpiteiden rahoituksessa on ollut puutteita ja katkoksia. Vapaaehtoisten hiilimarkkinoiden toimintaympäristöäkään ei ole onnistuttu selkeyttämään kotimaassa, eikä EU tasolla siten, että liiketoiminnalle olisi hyvät edellytykset. Tästäkin huolimatta useimmissa KAISU2:ssa ja MISU:ssa esitetyistä maa- ja metsätaloutta koskevista toimenpiteistä on edetty ainakin osittain.

Helsingissä 16.9.2025

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK RY

Anssi Kainulainen
Energia-asiantuntija

Leena Kristeri
Elinvoimajohtaja